

vají ochrany cti, zdůrazňuje, že při ublížení na cti firmě jednotlivce nezbytně musí být ublíženo na cti i jejímu jedinému majiteli, neboť firma a její majitel se ztotožňují v tomto případě. Než tím lze odůvodniti toliko osobní právo majitele firmy k soukromé žalobě, nikoli však právo samé firmy. Platí tu jen to, co platí i v případě, bylo-li na cti ublíženo společenské firmě; také z útoku proti cti společenské firmy lze dovozovati právo k soukromé žalobě toliko pro její majitele (srv. rozh. čís. 5328 Sb. n. s.).

Zákon o ochraně cti vyjmenovává v § 5 výčetmo subjekty — jež nejsou fysickými osobami — jejichž čest je chráněna; jsou-li mezi nimi i subjekty, jež nejsou ani fysickými ani právníckými osobami (§ 5, odst. 1., čís. 4: periodické tiskopisy; § 5, odst. 1., čís. 3, § 34, odst. 2: politické organizace), nelze z toho dovozovati ochranu cti i pro jiné takové subjekty, jež nejsou v § 5 uvedeny. Jen v rámci tohoto předpisu lze posuzovati otázku, zda žalobní právo mají i subjekty, jež nejsou fysickými osobami, nikoli však v rámci pojmu »někdo« podle §§ 1 až 4, když rozsah ochrany cti je upraven teprve v § 5 a nikoli v předchozích předpisech zákona č. 108/1933 Sb. z. a n.

Podotknouti je, že ze zákona proti nekalé soutěži — jehož se zmateční stížnost dovolává zcela všeobecně — nelze činiti závěry pro otázku, kdo je oprávněn k soukromé žalobě podle speciálního zákona o ochraně cti.

Byla proto zmateční stížnost zamítnuta jako neodůvodněná.
Dr. Poláček.

Z extradičních rozhodnutí ministerstva spravedlnosti.

(Srov. Právník 1935, str. 316; 1936, str. 31, 390, 665; 1937, str. 313.)

21. Čsl. trestního nároku proti cizinci zdržujícímu se na území a v moci československé nelze se zříci v zájmu cizího extradičního nároku. (Případ »Balzer«, č. 26.462/36-18 min. sprav.)

Výnosem z 23. března 1936 schválilo ministerstvo spravedlnosti podle § 59 tr. ř. usnesení vrchního soudu v Brně, aby říšsko-německý státní příslušník X. byl vydán vládě německé ke stíhání pro trojnásobný zločin vraždy. Provedení vydání bylo však odročeno podle čl. 7 extradiční smlouvy s Německem, č. 230/1923 Sb. z. a n., neboť X. si odpýkával v ČSR trest tříletého těžkého žaláře a nadto bylo proti němu v běhu další trestní řízení pro jiné trestné činy spáchané v naší republice.

Notou z 29. dubna 1936 oznámilo říšské ministerstvo spravedlnosti v Berlíně, že německá justice má naléhavý zájem na brzkém provedení trestního řízení proti X., neboť trestné činy, pro které bylo vydání z ČSR povoleno, byly v Německu spáchány již v roce 1928, takže další průtahy měly by neblahé následky na jakost svědeckých výpovědí. Proto se říšské ministerstvo spravedl-

nosti dotázalo, zda by nebyla československá vláda ochotna upustiti od dalšího výkonu trestní vazby v ČSR i od dalšího trestního stíhání a vydati ihned X. do Německa.

Ministerstvo spravedlnosti uvážilo, že podle československého práva není přípustné vzdáti se uplatnění a provedení československého trestního nároku v zájmu cizího státu, do něhož bylo pro jiný trestný čin povoleno vydání. Není v ČSR normy, podle níž bylo by možno upustiti od dalšího výkonu trestu nebo od dalšího stíhání cizince, jenž se v ČSR nebo proti ČSR provinil a jehož vydání pro jiný trestný čin bylo do ciziny povoleno, ale ještě neprovedeno, tedy pokud se zdržuje v moci a na území československém.¹⁾ Vláda německá arci takovou možnost má, neboť § 50 německého extradičního zákona z 23. prosince 1929, RGBl. 1. I, str. 239, novelisoval německý trestní řád takto:

»§ 154 a) Od podání veřejné obžaloby lze upustiti, je-li obviněný pro týž trestný čin vydán cizí vládě. Totéž platí, je-li vydán cizí vládě pro jiný trestný čin a když trest, který mu může býti v tuzemsku uložen, je nepatrný v poměru k onomu trestu, který mu byl v cizině pravoplatně uložen, nebo který mu v cizině hrozí. Byla-li veřejná obžaloba ... již podána, zastaví soud prozatím trestní řízení na návrh státního zástupce...

§ 456 a) Od výkonu trestu na svobodě lze upustiti, je-li odsouzený vydán vládě cizí pro jiný trestný čin.«²⁾

V ČSR teprve de lege ferenda bude lze podle § 468 osnovy čsl. trest. řádu z r. 1929 upustiti předčasně vůbec nebo jen dočasně od dalšího výkonu trestu v tuzemsku uloženého a provést do ciziny vydání definitivní nebo jen dočasné. Citovaný § je nade-psán »Upuštění od výkonu« a zní takto:

»Má-li býti vydán cizímu státu odsouzený, na kterém se má vykonati trest na svobodě nebo na kterém se takový trest již vykonává, může nalézací senát na návrh státního zástupce upustiti zatím od výkonu neb dalšího výkonu trestu pro případ, že bude vydán.«

Tento předpis umožní v budoucnosti jednak t. zv. »dočasné vydání« z ČSR do ciziny (srov. Právník 1937, str. 319), jednak i předčasné provedení definitivního vydání za současného vzdání se dalšího výkonu trestu buď navždy nebo na čas; vrátí-li se vydaný odsouzený opět na území ČSR, bude možno vykonati na něm zbytek trestu.³⁾

¹⁾ O výjimce z tohoto pravidla viz další extradiční rozhodnutí číslo 22.

²⁾ Obě tato ustanovení byla novelisována dalšími zákony z 24. listopadu 1933, RGBl. I, str. 1000 a z 23. března 1934, RGBl. I, 213 tak, že trestu byla koordinována i zabezpečovací opatření. K § 456 a) něm tr. ř. připojen též dodatek, že vrátí-li se vydaný zpět, může býti výkon trestu opět nařízen.

³⁾ Doporučovalo by se jen, aby osnova ještě jasněji vyjádřila, že jde jak o dočasné vydání, tak i o předčasné definitivní vydání. Také by se doporučovalo, aby naše osnova trest. řádu rozšířila svůj

Zatím však de lege lata bylo nutno říšskému ministerstvu spravedlnosti v Berlíně sdělit, že v ČSR neexistují dosud předpisy podobné §§ 154 a), 456 a) něm. tr. ř. Nezbylo, než řešiti případ t. zv. »dočasným vydáním«; srov. extradiční rozhodnutí č. 20, Právník 1937, str. 316.

22. Při duplicitě trestního nároku československého a cizího jsou ustanovení §§ 37 a 38 tr. zák. překážkou extradice jen, pokud se obviněný zdržuje v ČSR. Není-li však obviněný již na území a v moci československé, možno udělit cizí vládě dodatečný souhlas ke stíhání neb odpykání trestu, ale s výhradou, že československý trestní nárok bude pro idem factum uplatněn, octne-li se obviněný zase v moci československé. (Případ »Schleinová«, číslo 55.006/36-18 min. sprav.)

Vydání rakouské státní příslušnice X. z ČSR do Rakouska ke stíhání pro zločin § 214 rak. tr. z. bylo povoleno i provedeno. Dodatečně požádalo Rakousko ještě o souhlas ke stíhání vydané X. pro nově najevo vyšlý zločin zpronevěry, který byl spáchán v Praze. Radní komora učinila návrh, aby žádaný souhlas byl udělen, když Rakousko je státem domovským, avšak vrchní soud v Praze se usnesl na nevydání proto, že trestný čin byl spáchán v ČSR, takže vydání je podle § 37 tr. zák. nepřipustné.

Ministerstvo spravedlnosti, jemuž byly spisy předloženy ke schválení podle § 59 tr. ř., uvažilo takto:

Není pochyby o tom, že bychom musili z důvodu § 37 tr. zák. (princip teritoriality) odmítnouti rakouskou extradiční žádost, kdyby se X. zdržovala na území ČSR. Vydání do Rakouska podle dohody publikované výnosem č. 5/1919 Věst. se povoluje »s omezeními, jež jsou obvyklá v mezinárodním styku« (bod 10.). V našem smluvním vydávacím právu je vyjádřena zásada, že lze vydání odepřít, když dožádaný stát je sám příslušný ke stíhání pro idem factum. Takovouto výjimkou je právě ustanovení § 37 tr. zák. a opírá se o zásadu územní výsosti. (Srov. Právník 1933, str. 494.) Výjimku z vydávací povinnosti opřenou o zásadu územní výsosti nutno považovati za obvyklou v mezinárodním styku a proto již častěji odepřeli jsme i do Rakouska vydání pro trestný čin spáchaný v ČSR, a to jako nepřipustné z důvodu § 37 tr. zák. ve spojitosti s bodem 10 cit. prozatímní dohody s Rakouskem.

Nyní však nejde o vydání X. z moci ČSR do ciziny, poněvadž X. byla již dříve vydána do Rakouska. X. je rakouská státní příslušnice, je nyní v moci domovského státu a proto domovský stát nemůže ji do ČSR zpět vydati, neboť tomu brání zákaz § 36 rak. tr. zák.

Je nepochybné, že v ČSR musí býti proti X. zavedeno trestní řízení pro zločin zpronevěry spáchaný v Praze, když československý trestní nárok je dán ustanovením § 37 tr. zák.

§ 44 a připustila i v extradičních věcech upustiti od stíhání podobně jako činí § 154 a) něm. tr. řádu.

Stejně však je nepochybné, že Rakousko jako stát domovský musí proti X., která se zdržuje v jeho moci, uplatniti svůj trestní nárok podle principu personality, jenž je vyjádřen v § 36 rak. tr. zák.

Jde o známý případ duplicity trestního nároku státu místa činu a státu domovského. V takovém případě je v trestním právu mezinárodním obvyklé, že stát místa činu požádá stát domovský o převzetí trestního stíhání (srov. Soudcovské listy 1934, str. 1 násl.). Vede k tomu úvaha, že domovský stát nemůže svého státního příslušníka vydati do moci státu místa činu, když mu vnitrostátní zákon zakazuje vydávati své občany. Naproti tomu bylo by v rozporu s ideou spravedlnosti, aby se provinilec odchodem ze státu místa činu vyhnul trestnímu stíhání. Je proto již ustálenou praxí i našeho ministerstva spravedlnosti, že se v takových případech požádá domovský stát o převzetí trestního stíhání. Jde-li o trestní věci ze Slovenska a Podkarpatské Rusi, jsme k tomu přidržováni ustanovením § 471 tr. por. V zemích České a Moravskoslezské nemáme sice podobné normy zákonné, avšak řídíme se normami smluvními, jako na př. ve styku s Francií, Litvou a Dánskem, kdy ke smluvní normě musíme přihlížeti jako k normě zákonné z důvodu § 41 tr. z. (rozh. č. 2095 víd. sb.). Stejně však postupujeme v praxi i ve styku se státy dosud nesmluvními, i když jde o trestní věci ze země České a Moravskoslezské. Podle toho měli bychom požádati Rakousko o převzetí trestního stíhání X. pro zločin zpronevěry spáchaný v ČSR. Tuto žádost v našem případě nemusíme podati, poněvadž Rakousko dostatečně nám projevilo svoji ochotu a vůli stíhati X. pro uvedený zločin spáchaný v Praze.

Náš případ je komplikován tím, že jsme X. dříve vydali do Rakouska ke stíhání pro zločin § 214 rak. tr. z. Poněvadž jde o osobu vydanou, nemůže Rakousko uplatniti vůči ní svůj trestní nárok podle § 36 rak. tr. z., neboť by porušilo princip speciality, jenž v obapolném extradičním styku musí býti zachováván a také se zachovává, ježto zásada výlučnosti patří mezi »omezení v mezinárodním styku obvyklá« (rozh. č. 286 Sb. n. s. tr., Právník 1932, str. 589 násl.). Nechtějíc porušiti tuto zásadu speciality, muselo Rakousko nás požádati o dodatečné svolení ke stíhání X. pro zločin § 183 rak. tr. z. Proto, kdybychom nyní dodatečný souhlas odepřeli, nemohlo by Rakousko stíhati X. pro zpronevěru spáchanou v Praze, přes to, že jako domovský stát má vůči ní uplatniti svůj trestní nárok podle principu personality.

Bylo již podotčeno, že při normálním běhu věci měli bychom požádati Rakousko o převzetí trestního stíhání. Aby mohlo Rakousko je převzít, musí býti mu v našem případě dán ještě československý souhlas k tomuto stíhání, když jinak je Rakousko vázáno zásadou speciality.

Postup ten není v rozporu s ustanovením § 37 tr. zák. jak míní vrchní soud. Byl by v rozporu jen, kdybychom se vůbec a navždy

zříkali československého trestního nároku opřené o § 37 tr. zák. Tomu však tak není, poněvadž i když bude X. v Rakousku pro zpro-
nevěru spáchanou v Praze odsouzena a trest si tam odpyká, nebude
tím nijak dotčen náš trestní nárok, neboť při převzetí trestního
stíhání státem domovským neplatí dosud zásada *ne bis in idem*
(Srov. Soudcovské listy 1934, str. 65). Kdyby se X. dodatečně
ocitla na našem státním území, bude v trestním řízení, jež je nyní
podle § 412 tr. ř. přerušeno, dále pokračováno a bude v ČSR sou-
zena nic nehlédíc na to, že pro *idem factum* byla v Rakousku již
souzena po případě odsouzena. Podle rozhodnutí č. 2076 víd. sb.
bude užito jen obdobou předpisu § 36, odst. 2. tr. zák. a bude X.
v ČSR započten do event. uloženého trestu onen trest, který si
v Rakousku již odpykala.

Aby dostatečně vyniklo, že se československého trestního ná-
roku vůči X. pro futuro nevzdáváme, bude třeba udělit dodatečný
souhlas ke stíhání s výhradou, že budeme X. i sami stíhati z důvo-
du § 37 tr. zák., ocitne-li se na našem státním území. Tím bude
jasné, že potrestáním X. v Rakousku jakožto státě domovským
nebude konsumován československý trestní nárok odůvodněný
§ 37 tr. zák., nýbrž že potrestání to bude u nás ve státě místa činu
toliko důvodem k započtení trestu odpykaného již ve státě domov-
ském.

Pro úplnost třeba ještě zmíniti se o tom, že jsou státy, které
mohou povolití extradici do ciziny i když existuje vlastní trestní
nárok ve státě dožádaném. Při tom je lhostejné, zda jde o vydání
osoby zdržující se ještě v moci státu dožádaného, či jen o dodateč-
ný souhlas ke stíhání osoby již vydané a jsoucí tudíž mimo území
a mimo dosah státu dožádaného. Tak podle § 154 a) něm. tr. ř.
může se Německo zříci vlastního trestního nároku ve prospěch
cizí vlády, již bylo vydání povoleno. Podobně podle § 456 a) něm.
tr. ř. možno se zříci výkonu trestu na svobodě, uloženého v Němec-
ku, za tím účelem, aby mohlo býti do ciziny provedeno povolené
vydání. Také podle československé osnovy trestního řádu z roku
1929 bude možno z téhož důvodu upustiti od výkonu trestu (§ 468).
Naproti tomu není v naší osnově obdobného ustanovení, jaké již
má Německo v § 154 a) něm. tr. ř., neboť § 44 naší osnovy při-
pouští jen v omezené míře možnost upustiti od stíhání (viz před-
chozí extradiční rozhodnutí č. 21).

Podobný případ jako nyní řešilo ministerstvo spravedlnosti
již v konkrétní extradiční věci »Silbermann« č. 33.650/30. šlo o
udělení dodatečného souhlasu k odpykání trestu uloženého v Ra-
kousku rakouskému státnímu příslušníku Y. pro zločin padělání
veřejných úvěrních papírů československého původu. Ke stíhání
pro tento trestný čin byli jsme také sami příslušní z důvodu § 38
tr. zák. Trestní řízení proti Y. bylo u nás zavedeno pro zločin §§ 1,
12 zák. č. 269/1919 Sb. z. a n., avšak přerušeno podle § 412 tr. ř.
Dodatečný souhlas k odpykání trestu jsme tehdy udělili, arci s vý-
hradou § 38 tr. zák. Radní komora krajského soudu v Moravské

Ostravě, jakož i vrchní soud v Brně byly také téhož názoru, že ustanovení § 38 tr. zák. nebrání tomu, aby bylo vyhověno rakouské žádosti o dodatečný souhlas. Soudní vydavací usnesení bylo tehdy schváleno výnosem č. 38.314/30.

I byly spisy vráceny vrchnímu soudu s tímto upozorněním:

»X. jako rakouská státní příslušnice dopustila se v Praze zločinu zpronevěry, pro který musí býti v ČSR stíhána z důvodu § 37 tr. zák. (zásada teritoriality). Kdyby se zdržovala na území republiky, je nepochybné, že by její vydání do Rakouska musilo býti odepřeno, neboť zásada územní výsosti jest uznanou výjimkou z vydávací povinnosti i ve smluvním a obecném právu vydávacím a tato výjimka platí také v extradičním styku s Rakouskem podle bodu 10. dohody uveřejněné výnosem č. 5/1919 Věst., jsouc »omezením v mezinárodním styku obvyklým«.

X. však se nezdržuje již na území a v moci československé, nýbrž je v Rakousku, tudíž ve státě domovském, jenž nesmí ji do ČSR zpět vydati, ježto je vázán zákazem § 36 rak. tr. z. nevýdávati své státní občany. Ale Rakousku, jako státu domovskému, vzešel vůči X. rovněž trestní nárok opřený o předpis § 36 rak. tr. z. (zásada personality). Bylo by proto na místě, aby Československo požádalo Rakousko o převzetí trestního stíhání (srov. analog. § 471 slov. tr. ř., Sděl. 5/1931, čl. 3 extradiční úmluvy s Francií, č. 11/1931 Sb. z. a n. ve spojitosti s § 41 tr. zák. atd.). Toho však není třeba, poněvadž zemský trestní soud ve Vídni dostatečně již projevili vůli stíhati X. i pro zločin zpronevěry spáchaný v ČSR. Ježto však X. jest osobou z ČSR vydanou, je rakouská trestní pravomoc omezena zásadou výlučnosti podle bodu 10 dohody č. 5/1919 Věst. (rozh. č. 286 Sb. n. s. tr.), neboť tato zásada je rovněž »omezením v mezinárodním styku obvyklým«. Nechtějíce proto porušiti princip speciality, muselo Rakousko požádati Československo o dodatečné svolení ke stíhání X. pro zločin zpronevěry. Bez tohoto československého souhlasu nemůže Rakousko uplatniti vůči X. svůj trestní nárok daný § 36 rak. tr. zák.

Poněvadž se X. nezdržuje v moci a na území československém, takže v tuzemském trestním řízení nelze pokračovati, poněvadž dále Rakousko nesmí ji do ČSR zpět vydati a poněvadž toto nemůže dosud vůči ní rakouský trestní nárok uplatniti, je nutné, aby žádaný dodatečný souhlas byl Rakousku udělen. Udělení tohoto souhlasu není v rozporu s § 37 tr. zák. V rozporu bylo by jen tehdy, kdybychom se jím vůbec a navždy zříkali československého trestního nároku. Tomu však tak není, poněvadž i když bude X. v Rakousku pro zpronevěru spáchanou v Praze potrestána, nebude tím nijak dotčen československý trestní nárok. Při převzetí trestního stíhání státem domovským neplatí totiž zásada ne bis in idem. Ocitne-li se X. dodatečně na území republiky, bude v ČSR stíhána nic nehledíc k tomu, že pro idem factum byla v Rakousku již souzena po případě odsouzena. Podle rozhodnutí č. 2076 víd. sb. bude jen užito obdobou předpisu § 36, odst. 2. tr. zák. a bude jí

v ČSR započten do uloženého trestu trest, který si v Rakousku již odpýkala. Aby vyniklo, že se vůči X. pro futuro nevzdáváme čsl. trestního nároku, bude třeba udělití žádaný dodatečný souhlas s výhradou, že bude X. dodatečně v ČSR stíhána z důvodu § 37 tr. zák., ocitne-li se na území a v moci československé.

Při duplicitě trestního nároku čsl. a cizího jsou ustanovení §§ 37 a 38 tr. zák. překážkou extradice jen, pokud se obviněný zdržuje v ČSR. Není-li však obviněný již na území a v moci čsl., možno udělití cizí vládě dodatečný souhlas ke stíhání neb odpýkání trestu, ale s výhradou, že čsl. trestní nárok bude pro *idem factum* uplatněn, ocitne-li se obviněný zase v moci ČSR.«

Z těchto důvodů nebylo usnesení vrchního soudu schváleno podle § 59 tr. ř., nýbrž spisy vráceny se žádostí o nové usnesení. Když pak se vrchní soud usnesl na udělení dodatečného souhlasu, bylo jeho usnesení schváleno podle § 59 tr. ř.

23. Při vydání k odpýkání trestu, jenž byl jednotně uložen i pro neextradiční přestupek, netřeba činiti rozhodnutí o vydání předem závislým na stanovení poměrné části trestu připadajícího na přestupek. (Případ »Mendel«, č. 45.696/31-18 min. sprav.)

Rakouský zemský trestní soud ve Štyrském Hradci požádal dne 28. srpna 1931 u krajského soudu v Opavě o vydání rakouského státního příslušníka X. k odpýkání trestu těžkého zostřeného žaláře osmi měsíců, jenž mu byl pravoplatně uložen jedním a týmž rozsudkem jednak pro extradiční zločin zprznění podle § 128 rak. tr. z., jednak pro neextradiční přestupek § 516 rak. tr. z.

Radní komora našeho krajského soudu dříve než učinila návrh podle § 59 tr. ř., dotázala se u rakouského soudu, kolik z prisouzeného trestu připadá na neextradiční přestupek, a čekala až došlo z Rakouska usnesení, jímž nalézací senát v neveřejném zasedání vyslovil, že z uloženého trestu připadá na extradiční zločin zprznění 7 měsíců. Potom teprve radní komora navrhla a vrchní soud v Brně se dne 14. října 1931 usnesl vydati X. do Rakouska k odpýkání trestu uloženého na zločin zprznění¹ a nepovoliti vydání k odpýkání trestu vztahujícího se na přestupek § 516 rak. tr. z.

Ministerstvo spravedlnosti soudní vydavací usnesení schválilo podle § 59 tr. ř., avšak podotklo: Extradice pro pouhý přestupek je sice nepřipustná z důvodu § 234, odst. 2. tr. zák., avšak vydání pro zločin zprznění mělo a mohlo býti povoleno již koncem srpna 1931, ač pod podmínku, že bude d o d a t e č n ě předložen soudní doklad o tom, kolik z jednotného trestu připadá na extradiční zločin zprznění, po případě jaká jeho poměrná část se vztahuje na neextradiční přestupek.

Podle bodu 10 neformální dohody s Rakouskem, vyhlášené výnosem z 29. března 1919, č. 5 Věst., je vzájemně zaručeno, že se vydávací styk děje »s omezením jež jsou obvyklá v mezinárodním styku«. Takovým omezením je zásada speciality (rozh. č. 286 Sb. nejv. s. tr.), jež znamená, že v Rakousku lze osobu z ČSR vydanou stíhati nebo trest na ní vykonati jen v rámci vydávacího dekretu.

Nevydávati pro nepatrné delikty, jakými jsou přestupky, je rovněž v mezinárodním styku obvyklé, jakž je výslovně obsaženo také v zákonném vydávacím právu rakouském i československém (§ 234, odst. 2. tr. zák. z r. 1852 platného dosud stejně v obou státech). Byla proto dostatečně zaručena vzájemnost, že se rakouská vláda po případě rakouské soudy zdrží výkonu trestu, připadajícího na neextradiční přestupek a nebylo nutné činiti rozhodnutí o vydání předem závislým na stanovení poměrné části z jednotného trestu. Při správném postupu byla by se vydávací vazba zkrátila nejméně o jeden měsíc.

24. Ve styku s Polskem jest i pouhý přestupek deliktem extradičním za podmínek čís. 6 Dodatkového protokolu ke smlouvě československopolské č. 5. 1926 Sb. z. a nař. (Případ »Srulhauser« č. 17.757/31-18 min. sprav.).

Polské ministerstvo spravedlnosti ve Varšavě nabídlo vydání československého státního příslušníka X., jenž byl v Polsku vzat do prozatímní vazby vydávací, když bylo zjištěno, že uprchl z čsl. trestní vazby. X. byl u nás odsouzen rozsudkem krajského soudu v Moravské Ostravě do těžkého zostřeného žaláře na 6 měsíců pro zločin krádeže, pro přestupek § 320 lit. g) tr. zák. a přestupek tuláctví. O vydání X. bylo požádáno k odpykání celého trestu, neboť tento byl podle zásady absorpční jednotně uložen, jak za zločin krádeže, tak i za uvedené dva přestupky. Podle čl. 32 smlouvy mezi ČSR a republikou Polskou ze 6. března 1925 o úpravě právních styků ve věcech občanských, trestních a nesporných, č. 5/1926 Sb. z. a n. jsou vydávacími delikty zásadně ony trestné činy, které jsou oboustranně kvalifikovány jako zločin nebo přečin. Tato zásada je v souladu i s naším smluvním i obecným vydávacím právem, neboť přestupky jako delikty nepatrné nejsou trestnými činy vydávacími; stejná zásada je vyjádřena i v našem zákonném vydávacím právu (§ 234 tr. z., § 14 přest. zák.). Avšak ve styku s Polskem platí výjimka, že i přestupky jsou delikty extradičními, neboť čís. 6 Dodatkového protokolu k citované smlouvě stanoví: »Vydání pro zločin anebo přečin nebude na překážku, že požadovaná osoba byla odsouzena rovněž pro přestupek, a to tímž pravoplatným rozsudkem k jednotnému trestu.« Dodatkový protokol má podle druhého odstavce č. 9 stejnou platnost jako smlouva sama a proto ve styku s Polskem lze o vydání žádati i je povolití také pro pouhý přestupek za podmínek právě uvedených, při čemž zákaz § 234 trest. zák. a § 14 přestupkového zákona neplatí, neboť v poměru ke smlouvě má vnitrostátní trestní zákon jen povahu subsidiární (§ 41 tr. zák., § 474 tr. por. rozh. č. 2095 víd. sb.); smluvní norma předchází předpis zákonný.

Citovaná výjimka byla do Dodatkového protokolu pojata na popud polské delegace. Tato — jak vyplývá z materiálů k uvedené smlouvě (č. 2724/25 min. sprav.) — navrhla, aby byla projednána otázka vydávání osob pravoplatně odsouzených pro zločin nebo přečin a přestupek, byl-li vyměřen jednotný trest podle zásady

absorbční a principu zostření. Polská delegace uvedla, že v takovém případě, kdy je odepřeno vydání pro přestupek, avšak povoleno pro zločin nebo přečin, je polská justiční správa na rozpacích, co zaříditi, poněvadž nepokládá analogii § 410 rak. tr. ř. (1873) za dosti schůdnou a nemůže zejména zajistiti vždy příznivé rozhodnutí příslušného polského soudu. V takovém případě musila by prý polská vláda buď odmítnouti převzetí vydané osoby vůbec, nebo vyžádati si její svolení podle čl. 40, čís. 3 smlouvy k odpykání trestu i pro přestupek, nebo navrhnouti presidentu republiky, aby vydané osobě udělil milost pro část trestu připadajícího na přestupek. Československá delegace k tomu prohlásila, že čsl. soudy užívají tu analogie § 410 tr. ř. (1873), poněvadž jde o dodatečně najevo vyšlou okolnost, která brání výkonu části trestu. Posléze se obě delegace shodly na ustanoveních, která obsahují čís. 5 a 6 Dodatkového protokolu k cit. smlouvě. ⁴⁾ Srov. Právník 1932, str. 630—633.

Žádané vydání X. bylo polskou vládou povoleno k odpykání celého trestu, tedy i pokud X. byl odsouzen pro pouhé přestupky. ⁵⁾

25. Každou z pěti skutkových podstat uvedených ve čl. 3 úmluvy o potírání penězokazectví, č. 15/1932 Sb. z. a n., nutno považovati za samostatný trestný čin. Všechny státy, v nichž některá z těchto činností byla předsevzata, jsou stejně oprávněny,

⁴⁾ Pod čís. 5 Dodatkového protokolu je řešen příbuzný problém, vyplývající z nesnadnosti určití dodatečně poměrnou část trestu na delikt, jenž je neextradiční ne pro nepatrnou kvalifikaci přestupkovou, nýbrž pro svou povahu. Toto ustanovení zní: »Obě delegace souhlasí, že je těžko naléztí všeobecnou formuli pro vydání osob, které byly odsouzeny pravomocným rozsudkem k jednotnému trestu pro trestný čin obecný a současně pro některý z trestných činů uvedených ve čl. 34 (politický, ryze vojenský, tiskový, celní, daňový, finanční). Usnesly se proto, že v takových případech rozhodne stát dožádaný podle okolností případu, zda žádosti vyhoví čili nic.«

⁵⁾ Smlouva s Polskem připouští výjimkou nejen vydání k odpykání trestu pro přestupek, nýbrž i vydání ke stíhání pro přestupek, jak patrně z čís. 7 Dodatkového protokolu, jež zní: »Zákonodárství jednotlivých území obou států označuje jako přechyby rovněž takové trestné činy, které v jiných územích těchž států jsou označeny pouze jako přestupky. V důsledku toho pokládají obě strany s ohledem na článek 32. za účelno, aby v praxi v nepatrných případech používáno bylo práva žádati o vydání v plném rozsahu toliko tehdy, vyžaduje-li toho zvláštní zájem soudnictví. O tom, zda tu je takovýto zvláštní zájem, rozhodne dožadující stát.« K tomu dodává důvodová zpráva (č. 47.906/22 min. sprav.) ještě toto: »Jelikož je čítati s tím, že vzhledem k různosti zákonodárství týž čin, který v jedné části státu kvalifikován je jako zločin a přečin, v jiném území téhož státu může býti kvalifikován jinak, dohodly se obě strany, aby zabráněno bylo nežádoucímu omezení vydání na tom, že postačí, když dotyčný čin, který má býti podkladem pro vydání, trestným je jako zločin nebo přečin, třeba i jen v některé části území obou smluvních stran. Bude arci možno, že následkem tohoto dohodnutí z některého území smluvních stran bude proto požadováno vydání také pro pouhý přestupek za předpokladu, že týž čin v jiném území téhož státu kvalifikován je jako přečin nebo zločin.«

ano povinny pachatele stíhati a jsou tedy legitimovány k žádosti za jeho vydání. (Případ »Tóth«, č. 56.284/ 33-18 min. sprav.)

Maďarský státní příslušník X. byl zatčen v Košicích pro podezření, že v Putnoku v Maďarsku padělal z olova a zinku maďarské pětipengő, že tyto dopravil do ČSR. a pět z nich udal za pravé na několika místech na Slovensku; před tím rozšiřoval padělky i v Maďarsku. Příslušné státní zastupitelství podalo o zatčení předepsanou zprávu (Sděl. 136/1921 a Sděl. 11/1932) a požádalo o pokyn podle § 9 slov. tr. z. Ministerstvo spravedlnosti nabídlo vládě maďarské vydání X. ke stíhání pro padělání a rozšiřování padělaných pětipengő na území maďarském. Současně schválilo, aby X. byl v ČSR. stíhán pro rozšiřování padělků na Slovensku. Při tom ministerstvo spravedlnosti uvážilo takto:

Pokud X. padělal pětipengő v Maďarsku a padělky rozšiřoval v Maďarsku, jsou k jeho stíhání příslušny podle principu teritoriality úřady a soudy maďarské. Než i v ČSR. podle téže zásady územní výsosti, vyjádřené v § 5 slov. tr. z., vzešel trestní nárok vůči X., jakožto rozšiřovateli padělaných maďarských mincí na Slovensku a dlužno ho stíhati pro zločin § 1 zák. č. 269/1919 Sb. z. a n.; je lhostejné, že jde o padělky mincí maďarských, neboť § 12 cit. zák. klade peníze cizozemské na roveň penězům našim, a to bez požadavku vzájemnosti. Avšak pro padělání maďarských mincí v Maďarsku a pro jejich rozšiřování v Maďarsku nemůžeme X. jako cizince stíhati v ČSR. primárně, nýbrž jen subsidárně podle § 9 slov. tr. z., totiž tenkrát, kdyby vydání do Maďarska nemělo místa na př. proto, že Maďarsko včas nepožádá o vydání. To předpokládá předchozí nabídku vydání se strany československé. Jen kdyby šlo o mince československé, mohl by býti X. i pro činnost spáchanou v Maďarsku hned primárně stíhán v ČSR podle principu ochrany, vyjádřeného v § 7, čís. 2 slov. tr. z., avšak náš případ může být posouzen jen s hlediska § 9 slov. tr. z.

Vyskytla se sice námitka, že X. nespáchal prý na území ČSR. samostatný trestný čin, nýbrž, že prý jen pokračoval v trestném jednání, započatém v Maďarsku. Proto jsou prý ke stíhání jeho jako padělatele a rozšiřovatele příslušny jen úřady a soudy maďarské. Byl zastáván i názor, že prý § 1 našeho zákona o padělání peněz č. 269/1919 Sb. z. a n. stíhá toliko padělatele samotného pro padělání peněz k jich udávání za pravé a že pro udávání padělků v oběh stíhá jen osoby od padělatelů odlišné; prý nestíhá padělatele i pro udávání vlastních padělků. Než různé činnosti, uvedené v § 1, odst. 1. cit. zák. nestojí vůči sobě v poměru subsidiarity, nýbrž vedle sebe. Podle zákona je trestný přepravitel padělaných peněz i tehdy, nejednal-li ve srozumění s padělatelem; tím spíše tedy, dohodnul-li se s padělatelem anebo je-li dokonce jím sám. Stejně stíhá zákon udavatele padělaných peněz za tuto činnost nejen tehdy, když se dorozuměl s padělatelem nebo jinou osobou na padělání samém zúčastně-

nou, nýbrž i tehdy, když s padělatelem je jednou a touž osobou. Jde tu tedy o skutkové podstaty, které mohou zcela dobře obstáti vedle sebe.

K tomuto správnému závěru vede nejen rozbor vnitrostátních norem, obsažených v zákoně č. 269/1919 Sb. z. a n., nýbrž i ustanovení mezinárodní multilaterální úmluvy o potírání penězokazectví z 20. dubna 1929, č. 15/1932 Sb. z. a n. Tato nabyla pro ČSR. mezinárodní působnosti již dnem 11. prosince 1931 a také Maďarsko jest jí vázáno (vyhláška č. 216/1935 Sb. z. a n.). Úmluva o potírání penězokazectví rozeznává ve čl. 3. pět různých skutkových podstat penězokazectví, zejména pod čís. 1 zhotovování padělků a pod č. 2 uvádění padělků v oběh. Ve čl. 4 citované úmluvy pak se výslovně stanoví, že každý z činů, uvedených ve čl. 3., byly-li spáchány v různých státech, třeba pokládati za samostatný trestný čin. V Dodatkovém protokole byla vyslovena shoda v tom, že zásada čl. 4. úmluvy nemění nikterak pravidla, platná ve státě o ukládání trestu při střetu trestných činů. Zásada ta nebrání také, aby osoba, která je zároveň i padělatelem i rozšiřovatelem, byla stíhána jen jako padělatel. Toto pravidlo o konkurenci trestných činů se týká jen vnitrostátního trestního řízení. Ve vnitrostátním trestním řízení máme volnost osobu, která je padělatelem a zároveň rozšiřovatelem, stíhati jen jako padělatele. Než v oboru mezinárodního práva trestního, zejména vydávacího práva, je důsledek ustanovení čl. 4. citované úmluvy ten, že nelze odepřítí vydání osoby, která byla sice v tuzemsku rozšiřovatelem, kdežto v cizině padělatelem. Trestní nárok vzchází vůči takové osobě všem státům, kde jedna ze skutkových podstat čl. 3. úmluvy byla spáchána. Všechny státy, v nichž některá z uvedených činností byla předsevzata, jsou stejně oprávněny, ano povinny pachatele stíhati, a jsou tedy legitimovány k žádosti za extradici.³⁾

Ve článku 9. úmluvy o potírání penězokazectví je vyjádřena zásada universalit y o potrestání cizince pro trestný čin, spáchaný v cizině, pro kteroukoliv ze skutkových podstat čl. 3. úmluvy, avšak platnost této zásady jest jen subsidiární, stejně jako je tomu podle § 9 slov. tr. z. Povinnost stíhati byla by dána jen, kdyby pachatel nebyl do ciziny vydán. Nemůžeme tedy zatčného X. v ČSR. stíhati pro padělání a rozšiřování pětipengó, spáchané v Maďarsku, dokud nenabídneme jeho vydání do Maďarska podle § 9 slov. tr. z.

Pro úplnost třeba připojit ještě tuto úvahu: Maďarsko bude X. jako svého státního příslušníka stíhati nejen pro padělání a rozšiřování padělků v Maďarsku, nýbrž též pro rozšiřování padělků v ČSR. (§ 7, čís. 1 maď. tr. z., tudíž bez zřetele k § 11 maď. tr. z.). Kdyby požádala vláda maďarská o vydání X. ke

³⁾ Kallab: Konvence o potírání penězokazectví, Právník 1929, str. 651.

stíhání i pro skutkovou podstatu, spáchanou v ČSR., tu arci nemohli bychom povolití vydání pro rozšiřování padělků v ČSR., bude-li X. pro tuto skutkovou podstatu v ČSR. odsouzen, neboť ve vydávacím právu jest uznanou výjimkou z vydávací povinnosti, že lze odepřítí vydání, když úřady a soudy dožádaného státu jsou samy příslušny ke stíhání podle principu teritoriality a když trestní nárok dožádaného státu byl již konsumován. Stejná zvyklost (§ 9 slov. tr. z. a § 474 tr. por.) platí i v extradičním styku s Maďarskem.

Vláda maďarská ve stanovené lhůtě požádala o vydání X. a extradice byla jí povolena ke stíhání X. pro zločin padělání peněz podle § 203 maď. tr. z., § 40 tr. nov. a § 3 zák. čl. XI/1933, pokud byl spáchán na území maďarském. Provedení vydání bylo odročeno, poněvadž si X. musil dříve odpykati v ČSR. trest tříleté káznice, uložený mu pro zločin rozšiřování padělaných peněz podle § 1 zák. č. 269/1919 Sb. z. a n. Kronberger.

Z finanční judikatury N. S. soudu.

Nález z 23. V. 1936 č. 13.247/36 vyslovuje, že poplatkové právo týká se jen státního území, pro které bylo vydáno a dlužno také v něm normované skutkové předpoklady pro účinnost jednotlivých ustanovení vykládati s hlediska územní platnosti. In concreto šlo o spor, jde-li o částečný či úplný výmaz hypotéky. Zástavní právo bylo totiž nesporně vloženo na řadě tuzemských a cizozemských nemovitostí. Na podkladě zpoplatněných listin došlo k výmazu všech tuzemských hypotek. Úřad zaujal stanovisko, že pro otázku, jde-li o úplný nebo jen částečný výmaz, jsou rozhodné tuzemské hypoteky a posuzoval proto výmaz jako úplný a nikoliv jen částečný, ačkoliv v cizozemsku nebylo zástavní právo zcela vymazáno. Soud opíraje se o právní zásadu, shora již zmíněnou, přiklání se k tomuto názoru úřadu.

Ve velmi obsáhlém nálezu ze 7. IX. 1936 č. 11.345/36 potvrzuje soud opětně svoji ustálenou judikaturu, že majetkové převody, s nimiž je podle § 31 cís. nař. č. 278/1915 nakládati jako s darováním (věna, předbíhání dědické posloupnosti), nepodléhají za účinnosti zákona č. 31/1920 dani darovací, nebyla-li o nich zřízena listina. Tímto nálezem, jehož argumentaci pro její obsáhlost není zde možno reprodukovati, byla skončena opět jedna etapa v boji o výklad uvedených ustanovení.

Z nálezu týkajících se daně darovací zajímavý je ještě nález ze 17. září 1936 č. 14.542/36, v němž se vyslovuje, že okolnost, že manželství bylo rozloučeno, není důvodem pro odpis darovací daně, předepsané ze zřízení věna.

Tentokráte přináší skupinu zajímavých nálezu i judikatura celní. Je to především nález v 13. V. 1936 č. 12.966/36, v němž proti